

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗ - ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ

Η Ελλάδα να γίνει Καλιφόρνια της Ευρώπης

*«Στο κέντρο της πρότασής μας,
η μείωση φορολογίας μισθωτών»*

Σε μια οικονομία με χαρακτηριστικά «Καλιφόρνιας της Ευρώπης» υποστηρίζει ο νομπελίστας οικονομολόγος Χριστόφορος Πισσαρίδης ότι πρέπει να εξελιχθεί η Ελλάδα, αναφέροντας ότι οι κλάδοι με προοπτικές περιλαμβάνουν, εκτός του τουριστικού και του αγροδιατροφικού, την τεχνολογία και τη μεταποίηση. Ο κ. Πισσαρίδης και ο καθηγητής Νίκος Βέττας, πρόεδρος και αναπληρωτής πρόεδρος, αντίστοιχα, της Επιτροπής Σοφών, που παρέδωσε το πρώτο κείμενο της έκθεσης για την ανάπτυξη της χώρας, εξηγούν σε κοινή συνέντευξη τους στην «Κ» τις προτεραιότητές τους. Υποστηρίζουν ότι η μισθωτή εργασία επιβαρύνεται υπερβολικά και

πρέπει να ελαφρυνθεί, κάτι που βρίσκεται στο επίκεντρο των φορολογικών τους προτάσεων. Ακόμη, τάσσονται υπέρ της φορολόγησης των εισοδημάτων σε ενιαία κλίμακα. Για το ασφαλιστικό προτείνουν σταδιακή μετάβαση σε ένα νέο σύστημα, με κεφαλαιοποιητικό πυλώνα σε δευτερεύοντα ρόλο, θέτοντας το ερώτημα, σε αντίθετη περίπτωση, πώς θα χρηματοδοτούνται οι αυριανές συντάξεις από γενιές εργαζομένων που θα βαρύνονται όλο και περισσότερο. Ο κ. Πισσαρίδης, τονίζει ότι απαιτούνται συγκεκριμένες δράσεις στήριξης της εργασίας, που αφορούν μεταξύ άλλων την κατάρτιση και την εκπαίδευση. **Σελ. 4, 5**

Στόχος μας η συστηματική αύξηση εισοδημάτων

Χρ. Πισσαρίδης και Ν. Βέττας στην «Κ»

Συνέντευξη στην ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Η επιβίβαση της εργασίας, κυρίως της μισθοδοσίας, είναι σήμερα υπερβολικά και πρέπει να μειωθεί...

Ο Χριστόφορος Πισσαρίδης, πρόεδρος της Επιτροπής και ο καθηγητής Νίκος Βέττας, αναπληρωτής πρόεδρος της σε κοινή συνέντευξη τους στην «Κ»...

Ακόμη, αποκλείονται τους κλάδους στους οποίους βλέπουν προοπτικές, που περιλαμβάνουν όχι μόνο τον τουρισμό και την αγροδιατροφή...

Στα φορολογικά τάσονται, επίσης, υπέρ της φορολόγησης των εισοδημάτων σε ενιαίο κλίμακα, ενώ για το ασφαλιστικό ο Κ. Βέττας υπερασπίζεται τον κεφαλαιοποικτικό πυλώνα...

Η Εκθεση θα πάρει την τελική της μορφή τον Σεπτέμβριο και θα τροποδοτήσει το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης...

Μπορούμε να σχεδιάζουμε οποιαδήποτε μεσοπρόθεσμα αναπτυξιακά πολιτικά, εν μέσω πανδημίας, που επιβάλλει τις δίκες

της προτεραιότητας, σε αβέβαιο περιβάλλον; Η ίδια η COVID-19 επιβραδίζει τον σχεδιασμό σε μια χώρα σαν την Ελλάδα...

Μιλάτε για αλλαγή προσανατολισμού της οικονομίας, με τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης...

Με τη νέα κρίση, γίνεται ακόμα πιο σαφής η ανάγκη επιταχυνει ριζικές αλλαγές στην παραγωγή...

Όσοι αντιτίθενται στον εκσυγχρονισμό θα ήταν χρήσιμο να εξηγήσουν πώς θα χρηματοδοτούνται οι αυριανές συντάξεις από γενικές εργαζόμενους που θα επιβαρύνονται όλο και περισσότερο...

Ο κ. Νίκος Βέττας και Χριστόφορος Πισσαρίδης (πρώτος και δεύτερος από αριστερά) σε συνεδρίαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής...

Με τη νέα κρίση, γίνεται ακόμα πιο σαφής η ανάγκη επιταχυνει ριζικές αλλαγές στην παραγωγή...

Όσοι αντιτίθενται στον εκσυγχρονισμό θα ήταν χρήσιμο να εξηγήσουν πώς θα χρηματοδοτούνται οι αυριανές συντάξεις από γενικές εργαζόμενους που θα επιβαρύνονται όλο και περισσότερο...

Χωρίς δραστική επιτάχυνση της ασφαλιστικής δικαιοσύνης, ούτε καλή διαχείριση των πόρων της Ε.Ε. θα μπορεί να γίνει ούτε θα δούμε σημαντική άνοδο των παραγωγικών επενδύσεων...

Κρίσιμη η αποτελεσματική απορρόφηση των ευρωπαϊκών πόρων

— Έξ τριών βρέπετε να καλύπτεται το επενδυτικό κενό των 130 δισ. ευρώ; Μιλώντας μόνο για τις δημόσιες επενδύσεις...

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

— Σε κάθε περίπτωση, η «απορρόφηση» των νέων πόρων από μόνιμη βάση δεν θα έφτανε για να επιτευχθεί ισχυρή ανάπτυξη. Πρέπει, λοιπόν, κανείς να δει τον ρόλο τους ως καταλυτικό. Σε τρία επίπεδα...

— Πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμιστικές σας προτάσεις, με τις επιδόσεις του Δημοσίου, όπως τις

καταγράφετε, στα χαμηλότερα επίπεδα της Ευρώπης που δε βεβαιώνουν την απόρριψη μεταρρυθμιστικής διάθεσης...

— Η αντιπολίτευση σας εκπνέει δριμύτητα, άρα δεν υπάρχει συναίνεση στις προτάσεις σας. Θα είναι πρόβλημα αυτό;

— Η συναίνεση γράμμι από τις γενικές γραμμές της πορείας που πρέπει να έχει η ελληνική οικονομία για υψηλότερη ευνημερία είναι σημαντική...

— Πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμιστικές σας προτάσεις, με τις επιδόσεις του Δημοσίου, όπως τις

— Η συναίνεση γράμμι από τις γενικές γραμμές της πορείας που πρέπει να έχει η ελληνική οικονομία για υψηλότερη ευνημερία είναι σημαντική...

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

— Σε κάθε περίπτωση, η «απορρόφηση» των νέων πόρων από μόνιμη βάση δεν θα έφτανε για να επιτευχθεί ισχυρή ανάπτυξη. Πρέπει, λοιπόν, κανείς να δει τον ρόλο τους ως καταλυτικό. Σε τρία επίπεδα...

— Πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμιστικές σας προτάσεις, με τις επιδόσεις του Δημοσίου, όπως τις

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

— Σε κάθε περίπτωση, η «απορρόφηση» των νέων πόρων από μόνιμη βάση δεν θα έφτανε για να επιτευχθεί ισχυρή ανάπτυξη. Πρέπει, λοιπόν, κανείς να δει τον ρόλο τους ως καταλυτικό. Σε τρία επίπεδα...

— Πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμιστικές σας προτάσεις, με τις επιδόσεις του Δημοσίου, όπως τις

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

— Σε κάθε περίπτωση, η «απορρόφηση» των νέων πόρων από μόνιμη βάση δεν θα έφτανε για να επιτευχθεί ισχυρή ανάπτυξη. Πρέπει, λοιπόν, κανείς να δει τον ρόλο τους ως καταλυτικό. Σε τρία επίπεδα...

— Πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμιστικές σας προτάσεις, με τις επιδόσεις του Δημοσίου, όπως τις

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

Οι αλλαγές στο ασφαλιστικό

— Σας επικινύνει, επίσης, στον ΣΥΡΙΖΑ, μιλώντας για σύστημα Πισσέτι, για την πρόταση κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης...

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

— Σε κάθε περίπτωση, η «απορρόφηση» των νέων πόρων από μόνιμη βάση δεν θα έφτανε για να επιτευχθεί ισχυρή ανάπτυξη. Πρέπει, λοιπόν, κανείς να δει τον ρόλο τους ως καταλυτικό. Σε τρία επίπεδα...

— Πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμιστικές σας προτάσεις, με τις επιδόσεις του Δημοσίου, όπως τις

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

— Σε κάθε περίπτωση, η «απορρόφηση» των νέων πόρων από μόνιμη βάση δεν θα έφτανε για να επιτευχθεί ισχυρή ανάπτυξη. Πρέπει, λοιπόν, κανείς να δει τον ρόλο τους ως καταλυτικό. Σε τρία επίπεδα...

— Πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμιστικές σας προτάσεις, με τις επιδόσεις του Δημοσίου, όπως τις

— Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια κινούνται διεθνώς γρήγορα, αναζητώντας ευκαιρίες. Μια σειρά αναπτυξιακή στροφή της οικονομίας με περισσότερο αποτελεσματικό κράτος και ανοικτές αγορές...

Να μειωθεί η επιβάρυνση της μισθωτής εργασίας

— Σας κατηγορούν ότι προτείνετε ελάφρυνση των μεγάλων εταιρειών και εισοδημάτων, αλλά και ενιαία κλίμακα για όλα τα εισοδήματα, που επιβαρύνει τους μεγάλους, π.χ. μέσω των μερισμάτων. Τελικά, πώς ανακατανέμεται το φορολογικό βάρος στις προτάσεις σας;

Χριστόφορος Πισσαριδής: Κέντρο της πρότασης μας είναι η μείωση της επιβάρυνσης της εργασίας που, ιδίως για τη μισθωτή μορφή της, είναι σήμερα υπερβολικά. Αυτή εντείνει την παραοικονομία που παραμένει ισχυρή και σημαντικός παράγοντας υστέρησης συνολικά. Ευνοεί επίσης τη στροφή εργαζομένων στο εξωτερικό ή στην αυτοαπασχόληση. Υπονομεύει τελικά την αύξηση της παραγωγικότητας, στις εξωστρέφειες και την ευημερία στη χώρα. Ακόμη και αν προήλθε από αναγκαίες και επείγουσες παρεμβάσεις τα χρόνια της δεκαετούς κρίσης, σχεδόν όλες οι αναλύσεις καταλήγουν σήμερα στην ανάγκη αλλαγών. Μείωση άλλων φορολογικών βαρών έχει σχετικά χαμηλότερη προτεραιότητα, εκτός αν αυτή προκαλεί ειδικές στρεβλώσεις. Η φορολόγηση εισοδημάτων ενιαία και ανεξάρτητα από την πηγή μειώνει τις στρεβλώσεις στα κίνητρα. Ειδικότερα, η μείωση της φορολογίας των διανεμόμενων μερισμάτων έχει μικρότερη θετική επίδραση από αυτή των επιχειρήσεων, όπου τα κέρδη μπορεί να επενδύονται. Γενικά η πρότασή μας σκοπεύει όχι σε διανεμητικές αλλαγές αλλά στην ενίσχυση των κινήτρων για εργασία και επιχειρηματικότητα.

— Υπάρχουν περιθώρια μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται η κάλυψη τέτοιων δαπάνων από το Ταμείο Ανάκαμψης της Ε.Ε.;

Νίκος Βέττας: Το περιθώριο μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών είναι υπαρκτό αλλά οι αλλαγές πρέπει

να είναι μετρημένες και ανάλογα με τη θετική επίδραση στην οικονομία. Οι συντελεστές επιβάρυνσης και το ύψος ασφαλιστέου εισοδήματος είναι σήμερα από τα υψηλότερα στην Ευρώπη, αλλά οι εισφορές που τελικά συλλέγονται είναι χαμηλές λόγω των αντικινήτρων που δημιουργούνται. Ο εξορθολογισμός που προτείνουμε θα έχει ευνοϊκή επίδραση συνολικά και ειδικά στην ευστάθεια του ασφαλιστικού συστήματος. Μαζί με τη συμπλήρωση του διανεμητικού πυλώνα με έναν κεφαλαιοποικτικό, τον εξορθολογισμό των εισφορών υγείας των μισθωτών προς αυτές των ελεύθερων επαγγελματιών, οι σχετικές παρεμβάσεις έχουν πράγματι δημοσιονομικό κόστος, όμως χαμηλότερο από το συνολικό όφελος στην οικονομία.

— Το υψηλό χρέος απειλεί να μας βγάλει πάλι εκτός αγορών;

Χρ. Π.: Στη σημερινή συγκυρία το δημόσιο χρέος, που προφανώς είναι πολύ υψηλό, δεν αποτελεί πρόβλημα, ιδίως μετά τις πρόσφατες αποφάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο που σηματοδοτούν και μια πορεία εμβάθυνσης της νομισματικής ένωσης. Θα μπορούσε όμως να γίνει σημαντικό πρόβλημα εάν υπήρχαν παρατεταμένα ελλείμματα τα επόμενα χρόνια. Κυρίως όμως εάν η χώρα δεν ενδυναμώνει την παραγωγική της βάση ώστε να είναι εφικτοί ρυθμοί πραγματικής μεγέθυνσης μεσοπρόθεσμα. Ένα αξιόπιστο και ρεαλιστικό σχέδιο ενίσχυσης της οικονομίας είναι η μόνη λύση ώστε το χρέος να μην ξαναγίνει πρόβλημα στο μέλλον. Αυτή είναι και η λογική της προσέγγισης της Εκθεσίας μας, και η αγωνία που εκφράζει ώστε οι απαραίτητες αλλαγές να μην καθυστερήσουν.

— Πόση προβλέπετε ότι θα είναι η ύφεση φέτος και τι εκτιμάτε για το 2021;

Ο νομπελίστας οικονομολόγος Χριστόφορος Πισσαριδής είναι πρόεδρος και ο καθηγητής Νίκος Βέττας αναπληρωτής πρόεδρος της επιτροπής για το «Σχέδιο ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία».

ΜΕ ΚΑΡΤΕΣ ΠΑΡΑΘΕΤΕ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ/ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ

Ενα αξιόπιστο και ρεαλιστικό σχέδιο ενίσχυσης της οικονομίας είναι η μόνη λύση ώστε το χρέος να μην ξαναγίνει πρόβλημα στο μέλλον. Αυτή είναι και η λογική της προσέγγισης της Εκθεσίας μας.

Ν.Β.: Η ύφεση φέτος αναμένεται βαθιά, ανάλογα και με την υπόλοιπη Ευρώπη. Για την επόμενη χρονιά οι ρυθμοί ανάκαμψης θα εξαρτηθούν κυρίως από το αν το υγειονομικό πρόβλημα θα έχει περιοριστεί σημαντικά ή αν θα συνεχίσει να επιπράζει σε μεγάλο βαθμό τον τουρισμό και τις μετακινήσεις. Θα εξαρτηθεί όμως επίσης και από το αναπτυξιακό πρόγραμμα που θα εφαρμοστεί στη χώρα.

— Καταγράφετε το ελληνικό ρεκόρ ανεργίας, που τώρα κινδυνεύει να αυξηθεί. Μήπως γίνεται δομικό το πρόβλημα;

Χρ. Π.: Κεντρικά στην ανάλυσή μας είναι η αγορά εργασίας και οι τρόποι ενίσχυσής του εισοδήματος των εργαζομένων. Η ανεργία στη χώρα ήταν υψηλή ακόμη και τα χρόνια ισχυρής μεγέθυνσης, πριν από το 2008. Επίσης χαμηλή είναι διαχρονικά η συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό, ειδικότερα για τους νέους και τις γυναίκες, τους οποίους η αγορά μεταχειρίζεται σχετικά δυσμενέστερα. Κατά την προηγούμενη δεκαετή κρίση, μειώθηκε δραστικά η απασχόληση που προσέφεραν η

οικοδομική και ο δημόσιος τομέας. Η νέα κρίση πλήττει πλέον επαγγέλματα που σχετίζονται με τον τουρισμό, την εστίαση, τις μεταφορές και το λιανικό εμπόριο, ενώ νέες τεχνολογίες μπορεί να καταστήσουν την απόλυτα θέσεων εργασίας σε αυτούς τους χώρους μόνιμη. Η ανεργία θα είναι κεντρικό πρόβλημα. Πέρα, λοιπόν, από αλλαγές στο φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα, απαιτούνται συνδυασμένες δράσεις στήριξης της εργασίας που περιγράψουμε στην Εκθεση. Αυτές αφορούν το εκπαιδευτικό σύστημα, προγράμματα ουσιαστικής κατάρτισης των εργαζομένων, πραγματικές υποστηρίξεις των ανέργων και μέριμνα ειδικά για την ενίσχυση της θέσης των νέων και των γυναικών.

— Γιατί πρέπει να έχουμε περισσότερες μεγάλες και λιγότερες μικρές επιχειρήσεις, περισσότερους μισθωτούς και λιγότερους αυτοαπασχολούμενους;

Ν.Β.: Στην Ελλάδα υπάρχει με διαφορά το μεγαλύτερο ποσοστό αυτοαπασχολησών και το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολησών σε εξαιρετικά μικρές επιχειρήσεις σε όλη την Ευρώπη. Αυτό παγιδεύει σε χαμηλή παραγωγικότητα και χαμηλούς μισθούς το σύνολο της οικονομίας γιατί η παραγωγικότητα τείνει να είναι υψηλότερη σε επιχειρήσεις μεσαίου και μεγάλου μεγέθους. Η σταδιακή μεγέθυνση της μέσης επιχειρήσεως ώστε να υπάρξουν περισσότερες μεσαίου μεγέθους που να μπορούν ευκολότερα να έχουν και εξαγωγικό προσανατολισμό, θα βελτιώσει τη θέση όλων. Οι μικρές επιχειρήσεις που σε κάθε περίπτωση θα είναι οι συντριπτικά περισσότερες στη χώρα, θα επωφεληθούν και αυτές από τη διασύνδεση με κάποιες σχετικά μεγαλύτερου μεγέθους ιδίως αν αυτό βοηθήσει έμμεσα και τη δική τους εξωστρέφεια και καινοτομικότητα. Συνολικά, δεν προτει-

νουμε μέτρα εναντίον των μικρών επιχειρήσεων, που άλλωστε μπορεί να είναι και η κατάλληλη μορφή σε ορισμένες περιπτώσεις. Τονίζουμε όμως την ανάγκη άρσης των αντικινήτρων που υπάρχουν για τη μεγέθυνση, τυπικών και κυρίως άτυπων.

Χρ. Π.: Η προσέλευση ορισμένων σχετικά μεγάλων επιχειρήσεων ειδικά στον χώρο της υψηλής τεχνολογίας επίσης θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα, ιδίως αν λειτουργήσουν ως κέντρα καινοτομίας και για πολλές μικρές επιχειρήσεις τεχνολογίας. Αυτή η συνολική στροφή θα φέρει τη χώρα εγγύτερα στο πρότυπο άλλων μικρών και δυναμικών οικονομιών στην Ευρώπη.

— Προ κρίσης το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ήταν περίπου στο 90% του μέσου όρου της Ε.Ε. Πού μπορούμε να είμαστε σε μία δεκαετία;

Χρ. Π.: Μετά το 2018, η ελληνική οικονομία είχε ουσιαστικά τη χειρότερη επίδοση μεγέθυνσης στην Ευρώπη. Η Γερμανία και ο λοιπός πυρήνας της Ευρωζώνης αναπτύχθηκαν ισχυρά, οι περισσότερες πρώην ανατολικές χώρες αναπτύχθηκαν σχετικά ακόμα πιο γρήγορα και οι υπόλοιπες χώρες της περιφέρειας της Ευρωζώνης, που είχαν βρεθεί σε προγράμματα, είχαν επίδοση καλύτερη από την Ελλάδα. Συνεπώς η προσέγγιση του μέσου όρου της Ευρώπης, δεν είναι εύκολη ή εξασφαλισμένη. Πιστεύουμε όμως πως η αναπτυξιακή πορεία μπορεί να είναι ισχυρή και η ελληνική οικονομία να αποτελέσει θετική έκπληξη. Βραχυχρόνια, υπάρχει παραγωγικό κενό που μπορεί να καλυφθεί, ενώ η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας των ισχυρών συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας. Ένας ισχυρός ενάρετος κύκλος κατά την επόμενη δεκαετία, υπό όρους βέβαια, είναι απολύτως εφικτός.